

„Stajere“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razumno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptujju, gledališko poslopje števil. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubill

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 6.

V Ptujju v nedeljo dne 10. februarja 1907.

VIII. letnik.

Prvi naš strankini zbor.

III. Situacijsko poročilo.

Predsednik je podelil besedo dr. pl. Plachkem. Govornik je opozarjal v prvi vrsti na potrebo organizacije „Stajere“ pristavev. Vedno večje število naših pristavev nam je dalo poguma, uresničiti to organizacijo. Uspehi „Stajere“ dela so se pokazali pri volitvah 1. 1906, v katerih je žrtvoval vrli naš Wratschko svojo osebo za našo misel. V letih 1904 do 1906 je ostalo razmerje med oddanimi glasovi enako. Kandidat naše stranke je dobival od 1/4 do 1/2 glasov. V okraju sv. Lenart je dobil naš kandidat (l. 1904) 907, hofrat Ploj pa 987 glasov, v Zgornji Radgoni je ostal v večini, okraja Ljutomer in Ormuž sta pokazala nadvlado klerikalstva. Ptujjski okraj se je dal razdeliti v 2 dela; južni del, Haloze, je večidel napredni in je zmagal v preteklem letu; Slovenske Gorice pa so pokazale še vedno bolj klerikalno lice. V okrajih Marenberg in Slov. Gradec je primanjkovalo resnega vodstva, medtem ko je naša stranka v okrajih Maribor in Slov. Biaticra najbolj napredovala. To je seveda v prvi vrsti zasluga vrlega našega Stigerja, do katerega ima prebivalstvo splošno spoštovanje. V okraju Rogatec je dobil Ploj 700, Wratschko pa 300 glasov, medtem ko ni dosegel naš kandidat v južnih okrajih posebnih uspehov. Iz tega je razvidno, da so severni okraji naprednejši, medtem ko postajajo okraji tembolj črni, čimbolj se bližajo kranjski meji. Govornik je predlagal, naj postavi naša stranka v vseh okrajih svoje kandidate. Strankarsko vodstvo pa naj preskrbi vse potrebno. (Odobranje)

Na-to je podal koroški zastopnik iz Velikoveca situacijsko poročilo. Doselej ni bilo na Koroškem stranke, ki bi sprejela sporazumljenje z Nemci v svoj program. Nemška ljudska stranka je zamudila pridobiti Slovence v njih materinem jeziku za napredno misel. Sicer je dosegla imenitni uspeh, ko je zmagal napredni kandidat nad klerikalcem, itd., ali premalo napredno mislečih kmetov si je pridobila. Sicer pa ne živi med Korošci nikakoršno sovražstvo proti Nemcem. Naši ljudje čutijo, da je pripravil šele nemški vpliv naše kmete na višjo kulturno stopnjo. In kar je Linhart dejal, da se kmetu ne da iztrgati prijateljstvo do Nemca iz srca, to trdim tudi jaz. In stranka, ki dela za to miroljubno sporazumljenje z Nemci in Slovenci, bode na Koroškem gotovo zmagovala. Govornik predlaga, da se tudi na Koroškem postavi v vseh okrajih kandidate. (Odobranje)

IV. Načelna izjava stranke.

O načelni (programatični) izjavi novo ustanovljene naše stranke je poročal naš urednik K. Linhart. Govoril je približno tako-le:

„Treba je sprejeti program ki bodi temelj novemu razvitku naše stranke. Z našim programom prisilimo prvaške nasprotnike, da se pričnejo pečati s stvarnimi nasprotstvi, ki ležijo med njimi in nami. Doselej so peljali prvaki edino osebni boj proti pristavem „Stajera“, Obmetali se s svojim strupenim blatom vsakogar, ki je bil le količjak v zvezi z našim listom ali

je imel le količjak naprednega mišljenja. S tem pa, da izdelamo svoj strankarski program, zakličemo nasprotnikom: „Borite se proti našemu mnenju in ne brigajte se izključno za naše osebe!“ Naš program sicer ne bode nič novega, kajti temeljni misli naši, da je treba sporazumljenja z Nemci in Slovenci in da je prvaki klerikalizem krvava nesreča za naše pokrajine, — te dve naši misli so že znani in nasprotniki jih doslej še niso ovrgli. Program mora tudi obsegati zahtevo po nemškemu poduku v šoli. Naše ljudstvo zahteva, da se deca nemščine priučijo. Ljudstvo noče biti več zaprt od ostalega sveta. Ali dobro razume tudi da se v prvakiških šolah po prvakiških učiteljih deca nikdar nemščine ne priučijo. Jaz poznam prvaškega župana v ptujjski okolici, ki je vodja teh ljudi, ki pa ne napiše niti enega nemškega ali slovenskega stavka brez napake. Sicer pa je znano da pošiljajo ravno največji prvakiški nasprotniki nemške šole svoje otroke sami v te nemške šole. Omenim le župana Drumena, ki je tekel na enem dnevu 3 krat od Ragonice v Ptuj in prosjačil, da se je sprejelo njegovo hčerko v nemško šoli. Taki so tudi drugi prvaki. Zato je umevno, da se razširja misel velikega pomena nemščine tudi med priprostim ljudstvom. Iz najtemnejših kotov ptujjskega polja pridejo ljudje in naš prosijo, naj jim napravimo prošnje za uvedenje nemškega poduka. Zato zahtevamo tudi v programu nemški poduk. Govornik se peča nadalje z bojkotom in klerikalizmom. Končno omeni, da bode stranka i naprej razvila glavno svoje delo med kmeti. Zato moramo tudi v svojem programu pibiti, da stoji stranka na stališču odločnega zastopanja kmetijskih interesov. V svoj program sprejmemo torej pglavitne točke iz programa zveze koroških in štajerskih nemških kmetov ki je bil sprejet v Rottenmannu. Naš program, katerega predlagam v imenu sklicateljev, se torej tako-le glasi (čita): „Nevarnejša od iredente na Primorskem in južnem Tirolskem ter brezobzirnejša v izvolitvi sredstev koraka panslaviistična misel naprej. Pospešujejo jo vedno se ponavljajoča nasprotja med malimi jugoslovanskimi državicami na Balkanu in avstrijskemu državnemu sestavu. Njen cilj je uničenje nemškega vpliva, po katerem so si priučili jugoslovanski narodi prvo otroško govorjenje v življenju. . . Nositelj panslaviistične ideje na Štajerskem in Koroškem pa je danes, — ako prezremo umirajoči dr. Tavčarjev liberalizem na Kranjskem in novo „narodno-napredno“ Spindlerjevo politično skupino na Štajerskem, — iskati v političnem izrazu slovenske duhovščine, v klerikalni stranki.

Ako si predočujemo ta dva momenta, potem prihajata iz njih temeljni dve misli „Stajere“ stranke: Sporazumljenje z Nemci in vsled tega boj do noža proti panslaviistični ideji in protiklerikalizem na celi črti, brez da bi se nasprotovalo v katerem koli oziru veri.

Najpomembnejši temeljni načelne izjave naše stranke prihajajo iz preje omenjenih dveh misli. V splošnem jih lahko sestavimo v sledečih točkah:

1. Stranka naglaš brezopogojno potrebo prijateljskega razmerja med slovenskim prebivalstvom na deželi in nemškimi prebivalstvom po trgih ter mestih in se sklicuje v tem oziru na skupni gospodarski interes.
2. Stranka se bojuje odločno proti temu, da se zavleče malenkostne politične zadeve v gospodarsko življenje. Stranka smatra zavlečenje političnih nasprotij mnenj na polje gospodarskega dela za nemoralno sredstvo političnih malkontentov.

3. Brez da bi se priznavali h kateremkoli germanizacijskem namenu, zahtevamo sistematično vpljavo šol z nemškimi učnim jezikom in vpljavo nemškega poduka v šolah s slovenskim učnim jezikom.

4. V zmislu točke 1 in 2 te izjave pelje stranka brezobzirni boj proti bojkotiranju Nemcem prijaznih ter nemških trgovcev in obrtnikov. Pripravljen je porabiti vsa zakonita sredstva, da nasprotuje uspešno nezakonitemu gibanju bojkota. Pri temu porabi naša stranka boj proti v časnikih razglašenemu, na shodih razglašenemu osebnemu bojkotu kakor tudi boja proti podjetjem, ki imajo namene bojkota (kakor „konzumi“ itd.).

5. Stranka protestira napram očitaniu, da zasleduje brezverske, protikršćanske tendence. Ona priznava veliko kulturno moč in nepremagljivo vrednost verske vzgoje in verskega vglobljenja, — ali ona izjavi, da je zmešnjava verskih in političnih pojmov pravno nizko profaniranje krščanstva; peljala bode brezobzirni boj proti „farjem“, ki ponižujejo stan pravih duhovnev, ki omadežujejo hišo Božjo, prižnico in spovednico.

6. Vse te točke veljajo za boj naše stranke in so temeljni principi, na katerih se sezidava naša agitacija.

Brez da bi odtujili katerikoli stan ali razred naši stranki, naglašamo potrebo, da razvija stranka svoje delo v prvi vrsti med kmeti. Stranka bode vsled tega vedno kmetijske interese polno zastopala. Vsled tega sprejme naša stranka tudi bistvene točke t. zv. Rottenman-programa kmetijskih zvez na Štajerskem in Koroškem, i. s.:

1. Dolžnost države za vzdržanje kmetijskega stanu.
2. Nastavljenje lastnih kandidatov za vsa zastopstva oz. podpiranje takih kandidatov.
3. Personalna unija z Ogrsko in colninska zveza z Nemčijo.
4. Splošna in strokovna izobrazba kmetijskega stanu kakor sploh pospeševanje vseh poljedelskih teženj.

Prepričan sem, da bode ta program ednoglasno sprejeli. Z njim pa delajte neumorno vi, ki živite zunaj med priprostim narodom. Tako se bodo razširile ideje in zmagovale nad temnimi nauki prvaškega klerikalstva!“ (Odobranje)

Zastopnik iz Velikoveca je predlagal, naj se izjavi zbor za program kmetijske centralne. Ta program obsega sledeče pglavitne točke:

„Naloga avstrijskih agrarcev je, da se obdrži kmetovalce na njih zemljišču. Potrebno je torej, da vplivajo kmetijski nazori na državno in avtonomno kulturno delo. Na čelu naših kmetijskih zahtev stoji polagama naraščajoče dviganje vseh cen kmetijskih produktov. Vsled tega stavljamozlasti z ozirom na nove državnozbornske volitve sledeče temeljne zahteve:

1. Koraki, da se odstranijo dolgovi na kmetijskih posevstih in da se obvarijo pred novimi dolgovi. — 2. Predragičba našega popolnoma napačnega davčarskega sistema; razveljavljenje popolnoma neopravičenega zemljiškega davka (Grundsteuer) in uvedenje naraščajočega dohodninskega davka (progressive Einkommensteuer) ter naraščajočih davkov na tantieme in dividende. — 3. Uresničenje postavte proti t. zv. „Güterschlächtereit“ — 4. Postavno varstvo za gospodarstvo na planinah (Alpwirtschaft). — 5. Izdelanje koalicijske postavte, da se odstranijo izrastki in pri stvках. — 6. Izdanie popolnega razglašja k borzni postavti z ozirom na igro z žitjem in moko od strani avstrijskih državljanev na žitni borzi v Budimpešti; postavna prepoved, da se prodaja moko za dolgo časa naprej. — 7. Brezopojna prepoved vsakega uvoza živine in mesa iz zakuzenih ali kugi podvrženih dežel kot varstvo in pospeševanje domačih živinoreje. Nobeno odnehanje napram balkanskim državam glede prometa na meji. — 8. Določba, da se sme upeljati po manjšem colu kakor 35 K pri q le take masčobe, ki niso primerne za življenje in za ponaredbo živalske masti ali pa ki se denaturirajo. — 9. Odločni nastop pri nemški vladi glede dviganja colnine

(Nadaljevanje in konec.)

V galeriji naših prvakov nam je omeniti tudi c. k. davkarskega kontrolorja Rup. Broveta, po domače „profeta“, ki je pomagatelj popisa nega Wutta in to v službi kakor izven službe. Pri temu je gladek kakor kača in obrača hinar sko oči, kot da bi bil najmirnejši človek na svetu.

Nadalje pride Jože Setinc, pardon: dr. Šetin kot zastopnik vzemogačnega dr. Ivana Benkoviča. Svoj čas je bil mirnejši, ali zdaj se je prvakov podal in mora z njimi po blatu; morda ostane v tem blatu...

Zdaj pa pride veleačisti naš mestni župnik Joža Mesiček, direktor posojilnice, pevovodja v čitalnici in načelnik deviškega društva s plavin trakom. Ta mož zanemarljivo namenoma farno cerkev, da bi se podrila in da bi potem z denarjem faranov v Zakutu in Selu ter davkoplavevalcev v Brežicah po svoji glavi večjo cerkev sezidal. To vkljub temu, da je dosedanja cerkev dovolj velika in bi se dala z malimi troški popraviti. Ali tega ne pomisli naš župnik, on hoče s silo pripraviti ljudje do nove zgradbe cerkve. Vraga, fajmošter naj le zida, ali z našim denarjem ne! Svoj čas je porabil župnik za maše namenjene denarje za nakup cerkvenega vinogradnika. Mi se ne vtikamo v te zadeve, ali plačati ne bomo visoko letede ideje prvaškega fajmoštra s našim denarjem. Opazovali bomo torej župnika in marsikaj povedali.

Zdaj pa pozor! Popisati imamo pravega načelnika prvaškega generalštaba, slavnega viteza brez strahu in amole, dr. Ivana Benkoviča. V neki kletu podobni luknji si je ustanovil z Agrešom in Šetincem svoje „kancelije“. V tej pisarni se „rešuje“ narod slovenski z vlogami, prošnjami, letaki, v tej pisarni se kuje načrte, kako bi se pridobilo prvaškimi izsescalom čimvečjo moč, da oderejo svoje „ljubljeno ljudstvo“ in potegnejo temu „ljubljenu ljudstvo“ kožo čez ušesa. Ta pisarna je močvirje, iz katerega se dvigajo smradljivi plini, ki napolnjujejo lažnive predale „Posavske straže“. Hrabri dr. Benkovič — hudobni jeziki mu pravijo „dr. Ovenkanič“ — je večidel klerikalnega „prepričanja“ in zato ga tudi niso več v sokolski odbor volili; kot klerikalca se drži seveda Luegerjevega gesla: „Lieber feig als dumm“ (raje strahopeten kakor neumen), kar je dokazal v Ljubljani, ko se ga je pozovilo na dvoboj in je stisnil rep med noge. Čujemo, da Benkovič ni zadovoljen s svojimi uspehi in da hoče tudi iz drugih vzrokov (!) zapustiti Brežice in se preseliti v Trst, da poroči tam svojo „kelnerco“, kar pa bi sicer tudi tukaj lahko storil, kajti slabejša od nekaterih „dam“ prvaške družbe gotovo tudi ta „kelnerca“ ni.

Prišli smo k koncu! Čitatelji so videli, kakšni so ti brežiški prvaki, ki hočejo ljudstvo zapeljati v umazano politiko in ki se delajo za poštenjake, medtem ko imajo veliko masla na glavi. Prvaki so povsod ednaki: sami breznačajni, nizkotni, umazani, — pljujejo na druge, ki žrtvujejo vse svoje delo za ljudstvo! Ali čas pride, ko pomede ljudstvo smeti iz svojega hrama! Vsevedež.

Iz Poličan. Dragi „Štajerc“, pohvali malo našega vrlega župnika! V imenu raznih faranov občin Poličane, Pekelj, Lesečkovas in Breznice te to prosimo! Pred kratkim smo hodili po velikonočne spovedne liste. Župnik nas je vabil raz prižnice v farovž, češ da nam bode razlagal krščanskega nauka. V torek prišli smo tudi v obilnem številu kmetji iz občine Pekelj-Breznice. Listki so bili razdeljeni in tudi plačani, ko prične župnik govoriti približno tako: Vi ste sami zaspanci in zatajilci, ker zatajite vero in materni jezik pri volitvah. Ljubši vam je tisti neverni posilni nemčur kakor kristjanski slov. možje. Drugokrat se bolj pripravite in tudi jaz se bodem bolj na noge postavil. Kdor me pa ne bode vbogal, tiral ga bodem s palco k volitvi! Govoril je nadalje, da bode „neverne nemčurje“ z novim društvom „uničil“. Od krščanskega nauka pa nam ni nič povedal. Našemu župniku Cilenšku je za cerkev toliko kakor za lanski sneg. Ali v vsako politiko vtika svoj nos. Ali pri nas ne bode pomagal njegov

za rž brez ozira na malcovno rž ali rž za krmo; vpejlivo uvoznih listkev (Einfurscheine) za kolonialno blago pri izvozu malcove rži. — 10. Transport-tarifna politika, ki se ozira na varstvo avstrijskega kmetijskega in gozdarskega gospodarstva proti konkurenci inozemstva; tudi Ogersko je smatrati za inozemstvo. — 11. Podržavljenje privatnih železnic, da se omogoči edino tarifno politiko za pospeševanje prometa v domačih protoktih. — 12. Razveljavila pristojbine na stacionih za vse produkte poljedelstva, gospodarstva ter poljedelsko-gospodarske industrije. — 13. Izdelanje poljedelskega oddelka v državno-železniškem svetu s posebnim ozirom na avstrijsko gospodarstvo in združništvo. — 14. Visjo podpiranje poljedelskega ministerstva v državnem proračunu, da se pospešuje poljedelsko in gozdarsko podjetje. — 15. Gospodarska ločitev od Ogerske in ureditev razmerja na temelju trgovskih pogodb. — 16. Razdelitev avstro-ogerske banke v 2 dela. — 17. Razdelitev colinskih dohodkov po resničnim razmeram uvoza za obe državni polovici. — 18. Pospeševanje aproviziranja mest potom državne podpore itd. — 19. Rešitev perečega vprašanja kmetijskih poselev, da se onemogoči nabiranje brezposelnega delavstva po mestih; nastop proti begu iz dežele (Landflucht). — 20. Predručajba rudniških zakonov z ozirom na poljedelstvo in gospodarstvo; zopetno kultiviranje po rudnikih uničenih zemljišč. — 21. Predručajba vodnega prava (Wasserrecht), da se pospešuje osušenje in regulacijske zgradbe. — 22. Pri izvolitvi članke gosposke zbornice naj se ozira ravno tako na poljedelstvo kakor na industrijo, umetnost in znanost. — 23. Protest proti finaliziranju vrednostne reforme (Währungsreform) po sklepu obligatornega plačevanja v zlatu, kakor to zahteva ogerska vlada. — 24. Izdajanje poljedelskega in gospodarskega združništva. — 25. Zagotovljenje pravičnega dela na vojskih dobavah v poljedelskih produktih z večjo finančno podporo od strani vlade. — 26. Sprejete investicijskega posojila (loterijskega posojila) za dobavo za drž. železnice potrebnih prometnih sredstev. Izdelanje telegrafa in telefona in uresničenje poljedelskih skladišč za preskrbo vojskih dobav. — 27. Izboljšanje poljedelskega poduka na c. k. konzularni akademiji s posebnim ozirom na poljedelsko politiko kot predpogoj za organizacijo strokovnega poročevanja. — 28. Vplivanje na gosposko zbornico, da se potrdi po državni zbornici sklenjena postava glede rajoniranja pese (Rübenrayonierung).

Urednik K. Linhart je razložil potem v slovenskem jeziku programatične zahteve naše stranke. Tudi temu govoru je sledilo živahno odobravanje.

Med burnim poskanjem in ednoglasno je sprejel zbor prečitani program z dostavkom poljedelske centrale. S tem je bila nova stranka ustanovljena. Ker velja stranka za vse pokrajine na Štajerskem, Koroskem in Kranjskem, nosila bode skupno ime: „Napredna zveza“.

(Naprej prihodnjic)

Politični pregled.

Vlada govori. Ob priliki sprejema nove volilne pravice in razpusta stare zbornice je objavila vlada v svojem listu manifest, v katerem pravi m. dr.: „Politična enakost pravice od strani vsako ločitev med državno in ljudstvom, zbornica ne bode mogla več vladi skrb za državo prepustiti in posamezne želje zasledovati. Razlika med ljudskimi in državnimi zahtevami mora pasti. Posebne želje svojih volilcev mora poslanec združiti z željami države. Za to pa so le možje zmožni, ki nočejo svojim volilcem le dopasti, marveč hočejo ljudem in državi s stvarnim delom pomagati. Posebno naj pomislijo volilci, da je danes zrnje vse politike gospodarsko delo. Naše poljedelstvo hoče obstati vkljub inozemski konkurenciji, naša industrija ne zaostaja, naše obrtništvo si hoče zagotoviti temelj obstanka. In treba je vsled tega uresničiti narodni mir...“ To vse je vlada prav lepo povedala. Ali vlada se pač moti, ako meni, da je državni zbor vseh slabih razmer kriv. Veliko je pač tudi kriv! Ali dejstvo, da vladata v Avstriji še vedno ošabni plemenitaž in še ošabnejši politikujoči far, medtem ko morajo kmetje, delavci in obrtniki jezik držati, — to dejstvo je krivo na nesrečni politiki, ki onemogoče pri nas vsako gospodarsko delo! In dokler bodeta grof in far edina vladarja, ne bode bolje! To je vlada povedati — pozabila.

Nova postava o varstvu volilne in zborovalne prostosti, katero je sprejel državni zbor, je jako važna zlasti za naše kraje. Kajti kje na celem svetu se vpliva s tako umazanimi sredstvi, s tako surovim nasiljem na zborovalce in volilce, kakor ravno pri nas. Ali ni tekla že kmetska kri na naprednih shodih? Zato pozdravljamo novo postavo in se jo je treba natančno zapomniti. Postava velja za vse volitve (v državni in deželni zbor, v občine, v okrajne

zastope itd.). Poglavitnejši paragrafi so: § 3: „Kdor ponuja volilcu denarni dobiček, da bi se ne udeležil volitve ali da bi volil gotovega kandidata, — nadalje kdor zahteva denarni dobiček, da bi se ne udeležil volitve ali da bi volil gotovega kandidata, ali kdor vzame denar za volitev oz. se ga pusti obljubiti, — se kaznuje z 1 do 6 mesecev ojstrega zapore; dotični denar pa pade v ubožni sklad.“ Podplačati se torej ne sme volilce in se kaznujeta podplačani kakor tudi podplačnik! — § 4 pravi: „Kdor pogosti na dnevu volitve v javnih gostinlah ali sploh na javnih prostorih volilce brezplačno ali pa z navideznimi cenami, se kaznuje z globo od 10 do 200 K.“ Volilni „ajmohti“ se odstranijo, pač hvala Bogu! — § 5: „Kdor skuša volilca v svrhu neudeležbe ali volitve gotovega kandidata s tem siliti, da mu napravi škodo na telesu, prostosti, časti, premoženju ali dohodkih ali pa mu škoduje v zaslužku oziroma mu s tem preti, se kaznuje s strogim zaporom od 1 do 6 mesecev, odnosno do 1 leta. Isto kazen dobi, kdor stori kaj takega po volitvi volilcu, ki ni v njegovem zmislu volil.“ Ta določba je izborna! Klerikalci so zapretili doslej vsakemu naprednemu volilcu, da ga gospodarsko uničijo, ako ne voli z njimi. To se bode zdaj ponehalo! — § 6 pravi: „Kdor razširi namenoma napačna poročila o času ali lokalni volitve ali o odstopu kandidata oziroma sploh o okoliščinah, s katerimi se volilce od volitve zadržuje, se kaznuje z zaporom od 1 tedna do 3 mesecev.“ Tudi to je jako dobro, ker imajo naši klerikalci navado, da lažejo v zadnjem hipu pred volitvijo o odstopu naprednih kandidatov! — § 7: „Kdor pokvari namenoma glasovanje ali uspeh volitve, kdor izpolni glasovnico drugače, kakor zahteva to volilec, ali kdor voli goljufivo, se kaznuje s strogim zaporom od 1 do 6 mesecev.“ — § 8: „Kdor povzroči, da ne dobijo volilci svojih legitimacij, ali kdor izpolni samostalno tujo glasovnico ali kdor zabrani volilcu volitev, se kaznuje z zaporom od 1 tedna do 3 mesecev.“ — § 10: „Kdor odstrani, raznese ali uniči glasovnice, da bi volitev preprečil, se kaznuje s strogim zaporom od 1 tedna do 6 mesecev.“ — § 11: „Kdor naznanja namenoma pri tajni volitvi, kako so posamezni volilci volili, se kaznuje z zaporom od 1 tedna do 3 mesecev.“ — § 12: „Kdor napravi kandidatu škodu na časti ali telesu ali imetju, da bi ga prisilil odstopiti, odnosno mu s tem preti, se kaznuje s strogim zaporom od 1 do 6 mesecev.“ — § 13: „Volilni komisar, člani volilne komisije in zapisničarji so uradniki in uživajo dotično varstvo.“ — § 14: „Kdor se kaznuje po §§ 3, 5, 7, 8 in 10, ako se je zagrešil pri volitvah za državni in deželni zbor, izgubi volilno pravico za državni in deželni zbor, za občinske in okrajne zastope, za dobo 6 let.“ — To so poglavitne točke za varstvolilne prostosti za varstvo zborovalne prostosti pa pravizakon: § 15: Kdor namenoma sam ali z drugimi volilni shod ali sploh javno zborovanje s tem moti, da ne pripušča pristop na shod, da vsili na shod brez opravičenosti, da odstrani navzoče ali reditelje ali kdor prepreči nasilno shod, se kaznuje z zaporom od 1 tedna do 3 mesecev, oziroma do 6 mesecev.“ — § 16: Kdor se udeležijo neopravičeno shoda, ki je sklican za volilce, člani društva itd. ter se vkljub opozarjenju ne odstrani, se kaznuje z globo 10 do 200 K.“ Tudi te določbe bodo vkrotile besno divjanje naših nasprotnikov ob času volitev. Vsak naprednjak naj si zapomni ta zakon!

Madžarski lump in minister Polonyi je šel torej v zaslužni pokoj. Baje bode zdaj tožil. Novi pravosodni minister za Ogersko je dr. Günther.

Patrijarh — dolgi prsti. Patrijarh grško-orientalsko-srbske cerkve na Ogerskem Branković je približno 25 leti sem kradel, da je bilo veselje. Kot dehand v Zomboru, kot škof v Temšvarju in zdaj kot patrijarh je imel vedno dolge prste. Zdaj se je vršil cerkveni kongres v Karlovcu in je prisilil patrijarha, da odstopi. Najzadnje je poneveril možakar drobiža za 80.000 K. Ne nabirajte zakladov, ki jih žre rja in molji.